

ԱՐՓԻՆԵ ՂԼԵԶՅԱՆ

ՌԻՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ
ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ*DOI: 10.24234/journalforarmenianstudies.v3i66.145*

ԱՄՓՈՓՈՒՄ

Այս հոդվածը ներկայացնում է ուսումնառության արդյունքների ստուգման և գնահատման այլընտրանքային գործիքները, որոնք նպաստում են սովորողների գիտելիքների, հմտությունների և կարողությունների բազմակողմանի զարգացումը: Ավանդական թեստերի և քննությունների փոխարեն առաջարկվող նորարարական մեթոդները հնարավորություն են տալիս խթանել ստեղծագործական մտածողությունը, ինքնուրույնությունը և համագործակցային աշխատանքը:

Հատուկ ուշադրություն է դարձվում անհատի բազմակողմանի և արդյունավետ փոխազդեցության կարողության զարգացմանը, խմբային աշխատանքին ու միասնական ջանքերի համադրմանը՝ նպատակին հասնելու համար: Այս ամենը ցույց է տալիս կրթության արդյունքների գնահատման համակարգի վերանայման անհրաժեշտությունը:

Անհատական գնահատման ու ախտորոշման ավանդական համակարգը թուլացնում է հասակակիցների խմբի կրթական ազդեցությունը: Անհատների մեկուսացման փոխարեն անհրաժեշտ է նրանց համախմբել, ինչը կարելի է ապահովել այլընտրանքային գնահատման մեթոդների միջոցով, որոնք քննարկվում են այս հոդվածում:

Բանալի բառեր և արտահայտություններ. կրթության արդյունքներ, կրթական բարեփոխում, գնահատման մեթոդներ, պորտֆոլիո, Պապվոգրերի փուլ, Շոփլանդական արեստրադ, Ստեղծագործական օրագիր, Քեյս մեթոդ:

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Ուսուցման գործընթացում սովորողների առաջընթացի գնահատումը կարևոր նշանակություն ունի նրանց զարգացման և գիտելիքների խորացման համար: Ավանդական գնահատման մեթոդները հաճախ չեն արտացոլում սովորողների իրական կարողությունները, ուստի անհրաժեշտ է կիրառել այլընտրանքային մոտեցումներ, որոնք կներառեն տարբեր հմտությունների ստուգում, ինչպես նաև սովորողների ներգրավվածությունը սեփական ուսումնառության մեջ:

Ժամանակակից կրթական համակարգերում ուսումնառության արդյունքների ստուգումը և գնահատումը կարևորագույն գործընթացներից է, որը թույլ է տալիս գնահատել սովորողների գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները: Ավանդական գնահատման մեթոդները, ինչպիսիք են թեստերը, գրավոր կամ բանավոր քննությունները, շարունակում են կիրառվել, սակայն դրանք հաճախ չեն ապահովում ուսումնառության բազմակողմանի և օբյեկտիվ գնահատում:

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ

Վերջին տարիներին կրթության զարգացման միտումներն ընդգծում են գնահատման այլընտրանքային գործիքների կարևորությունը, որոնք հնարավորություն են տալիս ավելի ճկուն մոտեցում ցուցաբերել սովորողների առաջընթացի գնահատմանը: Դրանք ներառում են նախագծային աշխատանքներ, պորտֆոլիո, ինքնագնահատում, գործընկերային գնահատում, կատարողականի վրա հիմնված գնահատում և այլ մեթոդներ, որոնք ուղղված են ոչ միայն ստացած գիտելիքների չափմանը, այլև քննադատական մտածողության, ստեղծարարության և համագործակցության հմտությունների զարգացմանը (Մակարյան Ա., 2015):

Այլընտրանքային գնահատման գործիքների կիրառումն օգնում է հաղթահարել ավանդական մեթոդների սահմանափակումները՝ ապահովելով ավելի ընդգրկուն, ճկուն և սովորողակենտրոն մոտեցում: Այս հետազոտության նպատակն է ուսումնասիրել ուսումնառության արդյունքների ստուգման և գնահատման այլընտրանքային գործիքների առանձնահատկությունները, դրանց

արդյունավետությունը և կիրառման հնարավորությունները ժամանակակից կրթական միջավայրում (Подласый И., 2007):

Կոմպետենցիայի վերլուծությունը թույլ է տալիս գնահատել կրթության արդյունքները: Այսօր ամբողջ աշխարհում նկատվող տնտեսական փոփոխություններն ազդում են աշխատաշուկայի վրա և սահմանում մասնագետների պատրաստման նոր պահանջներ: Ժամանակակից աշխատաշուկայում մրցակցությանը դիմակայելու համար մասնագետը պետք է ոչ միայն ունենա մասնագիտական գիտելիքներ, հմտություններ և կոմպետենցիաներ, այլև զարգացած լինի այսպես կոչված «փափուկ հմտություններով» (soft skills), որոնք հնարավորություն են տալիս արդյունավետ համագործակցել այլ մարդկանց հետ (Ասատրյան Լ., Հակոբյան Գ., Ասատրյան Մ., 2017):

Այս կապակցությամբ դեռևս 1996 թ. Եվրոպայի Խորհուրդը սահմանել է հինգ հիմնական կոմպետենցիաների խումբ՝

1. **Սոցիալական և քաղաքական կոմպետենցիաներ.** անձնական պատասխանատվության ընդունում, փոխշահավետ կոնֆլիկտների լուծման ձգտում, հավաքական կյանքին ակտիվ մասնակցություն, ժողովրդավարական իրավունքների և ինստիտուտների պաշտպանություն:
2. **Բազմամշակութային հասարակության մեջ ապրելու կոմպետենցիաներ.** այլ կրոնների, մշակույթների ընդունում, փոխադարձ հարգանք, հանդուրժողականություն, այլ ռասաների, լեզուների և մշակույթների ներկայացուցիչների հետ համակեցության կարողություն՝ առանց նրանց իրավունքների ոտնահարման:
3. **Աշխատանքային և սոցիալական փոխհարաբերությունների կոմպետենցիաներ.** շրջապատի հետ արդյունավետ շփման կարողություն:
4. **Տեղեկատվության հետ աշխատելու կոմպետենցիաներ.** նորագույն տեխնոլոգիաների կիրառում տեղեկատվության որոնման և յուրացման համար, ստացված գիտելիքների գործնական կիրառում, ԶԼՄ-ներից

ստացվող քաղաքական, առևտրային և գիտական տեղեկատվության քննադատական վերլուծության ունակություն (Biggs J., 2003):

5. **Կյանքի ընթացքում ուսուցման կոմպետենցիաներ.** ինքնազարգացման և մասնագիտական կատարելագործման մշտական մոտիվացիա:

Գլոբալացման ժամանակաշրջանում անհատի մասնագիտական և սոցիալական ինքնաիրացումն առավել կախված է հավաքական աշխատանքի մեջ նրա արդյունավետ ներգրավվածությունից, քան միայն անհատական ակտիվությունից:

Կրթության արդյունքների գնահատման մոտեցումների վերանայման անհրաժեշտությունը

Ավանդական գնահատման մեթոդները խթանում են մրցակցային ոգին, սակայն նվազեցնում են հավաքականի ազդեցությունը: Արդյունաբերական դարաշրջանում հասարակությունը պահանջում էր, որ յուրաքանչյուր անդամ ունենա ինքնուրույն գործելու ունակություն, և այդ համակարգը հիմնված էր մրցակցության և անհատականության սկզբունքների վրա: Սակայն ժամանակակից սոցիալական արժեքները շեշտադրում են ոչ թե մեկուսացումը, այլ համախմբումը:

Անհրաժեշտ է վերանայել կրթության արդյունքների գնահատման ներկայիս համակարգը, որը դիտարկում է ուսանողի հաջողությունները որպես առանձին անհատի առանձնացված հատկանիշներ: Այնուամենայնիվ, ժամանակակից պահանջները պահանջում են փոխգործակցային մոտեցում, որտեղ ուսանողի գիտելիքները և հմտությունները դրսևորվում են հավաքական միջավայրում (Վարդումյան Ս., Հարությունյան Լ., Զաղինյան Ն., Վարելլա Գ., Աբորդո Է., 2003):

Կրթության արդյունքների այլընտրանքային գնահատման մեթոդներ

1. **Պորտֆոլիո, Պատվոգրերի տուփ, Ստեղծագործական օրագիր.** այս մեթոդները ներկայացնում են ուսանողի աշխատանքների, մրցանակների և նվաճումների համակարգված հավաքածու: Դրանք արտացոլում են

ընդհանուր մշակութային և մասնագիտական կոմպետենցիաների զարգացման դինամիկան, նպաստում են ինքնավերլուծության և ինքնամոտիվացիայի զարգացմանը, ինչպես նաև ուսանողներին սովորեցնում են գնահատել իրենց կուտակած գիտելիքներն ու պլանավորել հետագա զարգացումը: Ուսումնական կուրսի ավարտին ուսանողի անձնական և մասնագիտական որակների բնութագիրը կարող է օգտագործվել աշխատանքի ընդունվելիս:

2. **Շոտլանդական ատեստատ.** այս անգլիական գնահատման մեթոդը հիմնված է ուսանողի բոլոր ակադեմիական և արտալսարանային ակտիվությունների ամենօրյա գրանցման վրա: Ատեստատում ներառվում են գնահատականները, հաճախելիությունը, մրցանակները, մասնակցությունը կրթական և մշակութային ծրագրերին, հանձնարարությունների կատարումը, հավաստագրերը և դիպլոմները: Այս մեթոդը խթանում է ուսանողի շարունակական մասնագիտական և անձնական զարգացումը:
3. **Քեյս մեթոդ, նախագծեր, գործարար խաղեր.** այս մեթոդները թույլ են տալիս ուսանողներին զարգացնել տեղեկատվության որոնման, վերլուծության և գործնականում կիրառման հմտությունները, սովորել լուծել ոչ ստանդարտ խնդիրներ, արդյունավետորեն համագործակցել թիմի հետ և ճիշտ բաշխել դերերը:
4. **Փորձագիտական գնահատում.** այս մեթոդն առաջարկում է կրթության արդյունքների գնահատման գործընթացում ներգրավել ոլորտի փորձագետներին, գործատուներին և գիտահետազոտական համայնքի ներկայացուցիչներին: Օրինակ, պետական ատեստավորման հանձնաժողովը, որը գնահատում է ուսանողի դիպլոմային աշխատանքը, կարող է ավելի մանրամասն վերլուծել ուսանողի հետազոտական, մասնագիտական և ստեղծագործական հմտությունները(**Nicol D., & Macfarlane-Dick D., 2006**):

Այսօր վերոնշյալ այլընտրանքային մեթոդները հաճախ կիրառվում են անհատական նախաձեռնությամբ՝ առանձին առարկաների կամ դասընթացների շրջանակում: Սակայն դրանց համակարգային ինտեգրումը կրթական համակարգում դեռևս բացակայում է, ինչպես նաև չկան հստակ չափանիշներ ու գնահատման սանդղակներ, ինչը երբեմն հանգեցնում է սուբյեկտիվ մոտեցումների:

Այլընտրանքային գնահատման գործիքներ

1. Նախագծային գնահատում

Նախագծային գնահատումը ուսուցման գնահատման մեթոդներից մեկն է, որը ներառում է գիտելիքների գործնական կիրառում: Այն թույլ է տալիս սովորողներին աշխատել իրական խնդիրների լուծման վրա, ինչը նպաստում է նրանց ստեղծագործականության, հետազոտական հմտությունների և համագործակցության զարգացմանը:

- Օրինակ՝ հետազոտական աշխատանքներ, մուլտիմեդիա նախագծեր, մոդելներ, ներկայացումներ:
- Այս մեթոդը խթանում է սովորողների պատասխանատվության զգացումը և թիմային աշխատանքի հմտությունները:

2. Էլեկտրոնային պորտֆոլիո

Էլեկտրոնային պորտֆոլիոն ներկայացնում է սովորողի աշխատանքների թվային հավաքածու, որը ներառում է նրա առաջընթացի վերաբերյալ բազմակողմանի տվյալներ:

- Աշխատանքների հավաքածու, որը ներառում է գրավոր, նկարային և վիդեո նյութեր:
- Նպաստում է երկարաժամկետ առաջընթացի հետևմանը:
- Սովորողն իր աշխատանքները կարող է ներկայացնել որպես զարգացման վկայություն, ինչը հնարավորություն է տալիս գնահատել ոչ միայն վերջնական արդյունքը, այլև աշխատանքի կատարած ուղին:

3. Ինքնագնահատում և փոխգնահատում

Ինքնագնահատման և փոխգնահատման մեթոդները կարևոր են սովորողների ինքնուրույն մտածողության զարգացման համար:

- Սովորողները գնահատում են իրենց կամ միմյանց աշխատանքները՝ սահմանված չափանիշների համաձայն:
- Օգնում է զարգացնել քննադատական մտածողություն և պատասխանատվություն:
- Ընդգծում է սովորողի ինքնուրույնությունը և թույլ է տալիս ավելի օբյեկտիվորեն վերլուծել իր առաջընթացը:

4. Խաղային գնահատում (Gamification & Quizzes)

Խաղային մեթոդները նպաստում են ուսուցման գործընթացի ինտերակտիվությանը և ներգրավվածության բարձրացմանը:

- Կրթական խաղերի և ինտերակտիվ վիկտորինաների (Kahoot, Quizizz) կիրառում:
- Պահպանում է հետաքրքրությունը և խթանում ուսումնառության արդյունավետությունը:
- Տեխնոլոգիական առաջընթացի շնորհիվ հնարավոր է ստեղծել անհատականացված խաղեր, որոնք հաշվի են առնում սովորողի կարողությունները և նախասիրությունները:

5. Բանավոր ներկայացումներ և բանավեճեր

Բանավոր ներկայացումներն ու բանավեճերը կարևոր դեր են խաղում սովորողների բանավոր հաղորդակցման, վերլուծական մտածողության և տրամաբանական կառույցների ձևավորման մեջ:

- Նպաստում են հաղորդակցման հմտությունների զարգացմանը:
- Կարելի է կիրառել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային ձևաչափերով:
- Մասնակիցները հնարավորություն են ստանում պաշտպանել իրենց կարծիքը, հիմնավորել իրենց տեսակետները և վերլուծել տարբեր մոտեցումներ:

6. Խնդիրների լուծման վրա հիմնված գնահատում

Այս մեթոդը ուսուցման գործընթացի մի մասն է, որտեղ սովորողները բախվում են իրական կամ վիրտուալ խնդիրների, որոնց լուծումը պահանջում է իրենց գիտելիքների ու հմտությունների կիրառում:

- Սովորողները լուծում են իրական կամ վիրտուալ իրավիճակներում առաջացած խնդիրներ:
- Օրինակ՝ դեպքերի ուսումնասիրություն (case study), խնդիրների վերլուծություն:
- Սա խթանում է սովորողների տրամաբանական մտածողությունը, թիմային աշխատանքը և արագ որոշումներ կայացնելու կարողությունը:

Ուսումնառության արդյունքների գնահատման այլընտրանքային գործիքները թույլ են տալիս առավել ճկուն և բազմակողմանի կերպով վերլուծել սովորողների առաջընթացը: Դրանք նպաստում են ուսումնական գործընթացի արդյունավետության բարձրացմանը և սովորողների մոտիվացիայի աճին: Այս մոտեցումները հնարավորություն են տալիս անհատականացնել ուսումնառությունը և ապահովել այնպիսի հարթակ, որտեղ յուրաքանչյուր սովորող կարող է դրսևորել իր ուժեղ կողմերը: Նորարարական մեթոդների ներդրումը կրթական համակարգում կարող է բարելավել ուսումնական միջավայրը և ապահովել ավելի արդի ու արդար գնահատման մեխանիզմներ:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Այս ուսումնասիրության արդյունքում պարզ դարձավ, որ ուսումնառության արդյունքների ստուգման և գնահատման այլընտրանքային գործիքները կարևոր դեր են խաղում ժամանակակից կրթական համակարգերում: Ավանդական գնահատման մեթոդների սահմանափակումները, ինչպիսիք են գիտելիքների ուղղակի չափումը և ուսուցման գործընթացի ոչ թե գործընթացի, այլ արդյունքի վրա կենտրոնացումը, արդիականացնում են այլընտրանքային մոտեցումների կիրառումը:

Այլընտրանքային գնահատման գործիքները, ինչպիսիք են նախագծային աշխատանքները, պորտֆոլիոն, ինքնագնահատումը և գործընկերային գնահատումը, հնարավորություն են տալիս ավելի բազմակողմանի կերպով գնահատել սովորողների գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները: Դրանք ուղղված են նաև ստեղծարարության, քննադատական մտածողության և համագործակցության հմտությունների զարգացմանը, ինչը շատ կարևոր է XXI դարի կրթության համար:

Ուսումնասիրությունը ցույց տվեց, որ այլընտրանքային գնահատման գործիքները նպաստում են ոչ միայն սովորողների ներգրավվածությանը և մոտիվացիային, այլև ստեղծում են հնարավորություններ ուսուցման և գնահատման գործընթացների անձնավորված մոտեցման համար: Արդյունքում, կրթական հաստատությունները պետք է գնահատման մեթոդաբանության մեջ ներառեն այլընտրանքային գործիքներ՝ ապահովելով ուսումնական գործընթացի որակի բարձրացում և սովորողների ընդլայնված զարգացման հնարավորություններ:

Այս տեսանկյունից, ապագա հետազոտությունները կարող են հետազոտել այլընտրանքային գնահատման գործիքների արդյունավետությունը տարբեր կրթական միջավայրերում, ինչպես նաև դրանք ինտեգրելու ճանապարհները ավանդական գնահատման համակարգերի հետ:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ասատրյան Լ., Հակոբյան Գ., Ասատրյան Մ. և այլք (2017), Մանկավարժություն, Երևան, «Արտագերս»>> հրատ.:
2. Մակարյան Ա. (2015), Այլընտրանքային գնահատման անհրաժեշտությունը տարրական դպրոցում: Կրթության որակի չափման, գնահատման հիմնախնդիրները: Միջազգային գիտաժողովի նյութերի ժողովածու, Երևան, «Մանկավարժ» հրատ.,

3. Վարդումյան Ս., Հարությունյան Լ., Ջաղինյան Ն., Վարելա Գ., Աբորդո Է. (2003), Ժամանակակից մանկավարժական մոտեցումներ, Երևան, «ԱՅՌԵՔՍ» հրատ.:
4. Подласый И. (2007), Педагогика: учебник, Москва, “Высшее образование”.
5. Biggs J. (2003). Teaching for Quality Learning at University. McGraw-Hill Education. https://www.scirp.org/pdf/CE20122600021_27076494.pdf
6. Black P. & Wiliam D. (1998), Assessment and Classroom Learning. Assessment in Education, Principles, Policy & Practice. <https://www.gla.ac.uk/t4/learningandteaching/files/PGCTHE/BlackandWiliam1998.pdf>
7. Nicol D. & Macfarlane-Dick D. (2006), Formative Assessment and Self-regulated Learning. Studies in Higher Education. https://www.reap.ac.uk/reap/public/papers/DN_SHE_Final.pdf
8. Shepard L. (2000). The Role of Assessment in a Learning Culture. Educational Researcher. <https://www.colorado.edu/education/sites/default/files/attached-files/The%20Role%20of%20Assessment%20in%20a%20Learning%20Culture.pdf>
9. Shute V. (2008), Focus on Formative Feedback. Review of Educational Research. <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.3102/0034654307313795>

REFERENCES

1. Asatryan L., Hakobyan G., Asatryan M. et al. (2017), Mankavarjhowt'yown /Pedagogy/, Yerevan, “Artagers”>> Publishing House:
2. Makaryan A. (2015), Ayly'ntranqayin gnahatman anhrjheshtowt'yowny' tarrakan dprocowm: Krt'owt'yan oraki chap'man, gnahatman himnaxndirneri': Mijagayin gitajhoghovi nyowt'eri jhoghovac'ow /The need for alternative assessment in elementary school. Issues of measuring and assessing the quality

- of education: Collection of materials of the international conference/, Yerevan, “Mankavarzh” Publishing House, p. 400:
3. **Vardumyan S., Harutyunyan L., Jaghinyan N., Varella G., Abordo E. (2003)**, Jhamanakakic mankarjhanakan motecowmner /Modern pedagogical approaches/, Yerevan, “AIREX” Publishing House, p. 20:
  4. **Podlasy I. (2007)**, Pedagogika: uchebnik /Pedagogy: textbook/, Moscow, “Высшее образование”, с45-48.
  5. **Biggs J. (2003)**. Teaching for Quality Learning at University. McGraw-Hill Education. https://www.scirp.org/pdf/CE20122600021_27076494.pdf
  6. **Black P. & William D. (1998)**, Assessment and Classroom Learning. Assessment in Education, Principles, Policy & Practice. <https://www.gla.ac.uk/t4/learningandteaching/files/PGCTHE/BlackandWiliam1998.pdf>
  7. **Nicol D. & Macfarlane-Dick D. (2006)**, Formative Assessment and Self-regulated Learning. Studies in Higher Education. https://www.reap.ac.uk/reap/public/papers/DN_SHE_Final.pdf
  8. **Shepard L. (2000)**. The Role of Assessment in a Learning Culture. Educational Researcher. <https://www.colorado.edu/education/sites/default/files/attached-files/The%20Role%20of%20Assessment%20in%20a%20Learning%20Culture.pdf>
  9. **Shute V. (2008)**, Focus on Formative Feedback. Review of Educational Research. <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.3102/0034654307313795>

Арпине Глечян

Альтернативные инструменты оценки и анализа результатов обучения

Заключение

Ключевые слова и выражения: образовательные результаты, образовательная реформа, методы оценки, портфолио, сундук с отличием, шотландский сертификат, творческий дневник, кейс-метод.

В результате этого исследования стало ясно, что альтернативные инструменты проверки и оценки результатов обучения играют важную роль в современных образовательных системах. Ограничения традиционных методов оценки, такие как прямое измерение знаний и акцент на результате, а не на процессе обучения, актуализируют применение альтернативных подходов.

Альтернативные инструменты оценки, такие как проектные работы, портфолио, самооценка и оценка сверстников, позволяют более многогранно оценивать знания, навыки и способности обучающихся. Они также направлены на развитие креативности, критического мышления и навыков сотрудничества, что очень важно для образования XXI века.

Исследование показало, что альтернативные инструменты оценки способствуют не только вовлеченности и мотивации учащихся, но и создают возможности для персонализированного подхода в процессах обучения и оценки. В результате, образовательные учреждения должны включать альтернативные инструменты в методологию оценки, обеспечивая повышение качества учебного процесса и расширенные возможности развития учащихся.

С этой точки зрения, будущие исследования могут изучить эффективность альтернативных инструментов оценки в различных образовательных средах, а также пути их интеграции с традиционными системами оценки.

Arpine Ghlechyan

Alternative instruments for verification and evaluation of learning

outcomes

Conclusion

Key words and expressions: *Educational outcomes, educational reform, assessment methods, portfolio, Honors box, Scottish Certificate, Creative diary, Case method.*

As a result of this study, it became clear that alternative tools for assessing and evaluating learning outcomes play an important role in modern educational systems. The limitations of traditional assessment methods, such as direct measurement of

knowledge and a focus on the outcome rather than the process of learning, highlight the need for the application of alternative approaches.

Alternative assessment tools, such as project work, portfolios, self-assessment, and peer assessment, allow for a more comprehensive evaluation of learners' knowledge, skills, and abilities. They also aim to develop creativity, critical thinking, and collaboration skills, which are essential for education in the 21st century.

The study showed that alternative assessment tools contribute not only to learner engagement and motivation but also create opportunities for personalized approaches in teaching and assessment processes. As a result, educational institutions should incorporate alternative tools into their assessment methodologies, ensuring an improvement in the quality of the educational process and expanded development opportunities for learners.

From this perspective, future research could explore the effectiveness of alternative assessment tools in various educational environments, as well as ways to integrate them with traditional assessment systems.

Արփինե Ղեչյան – Երևանի Ս. Սպանդարյանի անվան հ. 24 հիմնական դպրոցի պատմության ուսուցչուհի: Գիտական հետաքրքրությունները՝ հայ հին և համաշխարհային պատմություն: ghlechyana@gmail.com

Арпине Глечян – Учитель истории в начальной школе № 24 имени Спандаряна. Научные интересы: древняя армянская и всемирная история. ghlechyana@gmail.com

Arpine Ghlechyana – History teacher at Yerevan S. Spandaryan Primary School No. 24. Scientific interests: ancient Armenian and world history. ghlechyana@gmail.com

Խմբագրություն է ուղարկվել 20.02.2025թ.

Հանձնարարվել է գրախոսության 27.02.2025թ.

Հրապարակման է ներկայացվել 21.03.2025թ.

«Հայագիտական հանդես» ամսագրի խմբագրությունը չեզոքություն է դրսևորում հոդվածներում արտահայտած կարծիքների ու տեսակետների նկատմամբ: